

KÄSITÖÖ JA KODUNDUSE/TEHNOLOOGIAÕPETUSE AINEKAVA

põhikooli 4.klassile

1. Õpieesmärgid.

4. klassis käsitöö ja kodunduse õppeainega taotletakse, et õpilane:

- on omandanud eakohaseid baasteadmisi erinevate õppes kasutatavate materjalide omadustest ja kasutamise võimalustest;
- valib oma ideede teostamiseks sobivaid materjale, töövahendeid ja töötlemisviise ning on teadlik oma valikute mõjust majandus-, sotsiaal- ja looduskeskkonnale;
- kasutab materjale ja töövahendeid säästlikult ning järgib tegevuses kestliku arengu ja rohepöörde põhimõtteid;
- kasutab traditsioonilisi ning nüüdisaegseid materjale, tööriistu ja digivahendeid turvaliselt ning otstarbekalt;
- kasutab teistes õppeainetes omandatud teadmisi praktikas;
- kavandab, planeerib, teostab ja mõtestab tööprotsessi põhimõttel ideest teostuseni, arvestades seejuures funktsionaalsust, esteetilisust ja kulutõhusust;
- väärtustab Eesti ja teiste rahvaste esemelise ja toidukultuuriga seotud traditsioone;
- väärtustab loovat isetegemist ning sellega seonduvat vaimset heaolu ja tervislikku eluviisi;
- on omandanud valmisoleku kasutada õpitud praktilisi oskusi igapäevaelus;
- kirjeldab suuliselt ja kirjalikult tehtud valikuid ning tööprotsessi, sh kasutades digivahendeid;
- analüüsib nii enda kui ka teiste tööprotsessi ja -lõpptulemust;
- on omandanud hoiaku olla ettevõtlik ning otsib loovaid ja uuenduslikke lahendusi ettetulevatele probleemidele iseseisvalt või rühmas.

2. Õppesisu - 35 tundi.

2.1. Käsitöö.

2.1.1. Tikkimine.

(Töövahendid ja sobivad materjalid. Sümbolid ja märgid. Tarbe- ja kaunistuspisted. Üherealised ja kaherealised pisted. Tikandi viimistlemine ja hooldamine.)

- Käsitöö pisted (Järelpiste, ahelpiste, linnusilmapiste, kaherealised pisted: põlvikpiste, sämppiste, aaedpiste.)

2.1.2. Heegeldamine.

(Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine. Edasi-tagasi heegeldamine. Skeemi järgi heegeldamine. Heegeldustöö viimistlemine ja hooldamine.)

- Kettsilmus.

- Kinnissilmus.

2.2. Kodundus.

- Töö organiseerimine ja hügieen. (Isikliku hügieeni nõuded köögis töötamisel. Ohutus. Nõude pesemine käsitsi, köögi korrashoid. Jäätmete sorteerimine.)
- Toidu valmistamine. (Töövahendid köögis. Retsept. Mõõtühikud. Toiduainete eeltöötlemine ja külmtöötlemine. Toiduainete säilitamine. Tarbijainfo (pakendiinfo). Tervisliku toitumise põhitõed. Toidupüramiid. Toiduainerühmade üldiseloostus: teravili ja teraviljasaadused. Hommikusöögi valmistamine. Võileivad. Soe võileivad. Pudrud ja teised teraviljatoidud. Kuumad joogid - tee, kakao.)
- Lauakombed. (Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad loominguilised võimalused. Sobivate nõude valimine hommikusöögi serveerimiseks. Lauapesu ja nõud.)

2.3. Projektõpe.

- Kingituse valmistamine (vabatehnika õpilase valikul).
- Ideede ja võimaluste leidmine, kuidas pakkida erinevaid kingitusi.

3. Õpitulemused.

4.klassi õpilane:

- 1) nimetab töös kasutatavaid etteantud materjale ja nende omadusi;
- 2) teab ja kasutab sihipäraselt tööks etteantud töövahendeid, töötlusviise ja materjale;
- 3) leiab vajalikku infot õpetaja abiga etteantud teabeallikatest ja pakenditelt;
- 4) kasutab õpetaja abiga ohutult õigeid töövõtteid ning tehnikaid materjalide töötlemisel;
- 5) järgib õpetaja juhendamisel oma ja rühma tööprotsessi;
- 6) kirjeldab omandatud töövõtete baasil jõukohaste esemete loomist üksi ja/või rühmas;
- 7) töötab ja viib kavandatu lõpule;
- 8) kasutab etteantud materjale säästlikult;
- 9) tunneb ära õpetaja abiga teistes õppeainetes õpitud ja loob seoseid õpitavaga, sh erinevate eluvaldkondadega;
- 10) tunneb ära ja kasutab õpetaja suunamisel kodukohaga seotud rahvuslikke kujunduselemente;
- 11) saab aru erinevatest ülesannetest rühmas;
- 12) kirjeldab oma ja/või rühma tegevusi ja esitleb töö lõpptulemust suuliselt
- 13) järgib töötades hügieeni-, korra- ja puhtuse nõudeid, korrastab oma töökoha ning töövahendid
- 14) mõistab materjalide õige hoiustamise vajalikkust.

4. Hindamine

- Jooksev
- **Kokkuvõttev (poolaasta, aasta)**

Jooksva hindamise puhul õpilasel peab olema mitte vähem kui 3 jooksvat hinnet, mille alusel moodustab poolaasta lõplik hinne. Jooksev hindamine sisaldab:

- kavandamist ja planeerimist (originaalsust, iseseisvust, oskust põhjendada tehtud otsuseid/valikuid);
- valmistamist (materjalide ja töövahendite kasutamise oskust, omandatud teadmiste kasutamist praktikas, tööohutusnõuete ja hügieenireeglite järgimist, iseseisvust, koostööoskust);
- töö tulemust (kavandatu õnnestumist, viimistlust/kvaliteeti, töö õigeaegset valmimist, esitlemise oskust);
- õpilase arengut, püüdlikkust, kodukorra täitmist.

Aastahinne tuleneb kahe poolaasta koondhindest.

Hindamiskriteeriumid

Tase	Teemad
	Käsitöö (Tikkimine. Heegeldamine.). Kodundus. Projektõpe.
5	<p>Täpselt järgib õpetaja juhiseid.</p> <p>Eseme valmistamisel täidab tööd täpselt ja korrektselt, täites ohutusreegleid tööriistade kasutamisel (arvestatakse oskust valida tööriist vastavalt kasutatava materjaliga).</p> <p>Hoiab oma töökohta korras kogu tunni vältel.</p> <p>Väljendab loomingulisust ja aktiivsust töö tegemisel; oskab arutleda, kaitsta oma seisukohta, teab põhilisi ainealaseid mõisteid: etikett, hügieen, kollaaž, modelleerimine, aplikatsioon, lekaal, lõige, interjööor, disain.</p> <p>Täpselt teeb erinevaid märgistuse liike, materjalide lõikeid; õigesti murrab, teeb ühtlaseid pisteid; heegeldamise ja kudumise käigus valmistab eset täpselt näidise või pildi järgi; kasutab materjale ja tööriistu kokkuhoidlikult ja ratsionaalselt vastavalt nende otstarbele.</p> <p>Oskab kiiresti ülesandele keskenduda. Annab õpetaja küsimustele selged täisvastused.</p>

4	<p>Järgib õpetaja juhiseid, kuid esinevad ebatäpsused: märkimisel, lõigete tegemisel, heegeldamisel ja kudumisel ei kasutanud materjali ratsionaalselt; tegi oma töökohta korda pärast õpetajapoolset meeldetuletust.</p> <p>Veatult ja täpselt täidab eseme valmistamise töö, täites ohutusreegleid tööriistade kasutamisel (arvestatakse oskust valida tööriist vastavalt kasutatava materjaliga). Hoiab oma töökohta korras kogu tunni vältel. On võimalikud parandused ilma eseme konstruktsiooni muutmiseta.</p> <p>Väljendab loomingulisust töö tegemisel, teeb vigu mõistete kasutamisel.</p> <p>Töö on täidetud korralikult, kuid väikeste ebatäpsustega, mis ei riku üldmuljet tööst.</p> <p>Oskab keskenduda ülesandele, mõnikord võib teha jõupingutust.</p> <p>Annab selgeid täisvastuseid õpetaja abiga. Harva katkestab tundides oma tööd.</p>
3	<p>Tunneb raskusi töö tegemisel, teeb palju ebatäpsusvigu märkimisel, lõike valmistamisel, heegeldamisel ja kudumisel, teeb oma töökohta korda pärast õpetaja meeldetuletust.</p> <p>Ese ei ole väga korralikult valmistatud, kuid see on tehtud ilma eseme konstruktsiooni rikkumiseta. Ei väljenda loomingulisust töö tegemisel, ei kasuta mõisteid.</p> <p>Töö ei ole korralikult valmistatud ja sellel on palju ebatäpsusvigu, mis rikuvad üldist muljet tööst. Tööde tegemisel rikub ohutusreegleid.</p> <p>Üsna aeglaselt keskendub ülesandele, ilma õpetaja abita ei saa anda selgeid täisvastuseid, jõupingutust teeb suurte raskustega, tihti katkestab tööd tunnis.</p>
2	<p>Õppevahendid on pidevalt kodus.</p> <p>Puuduvad teadmised läbivõetud õppematerjali kohta.</p> <p>Õpiülesanded poolikult täidetud.</p> <p>Tööproovid esitamata.</p>
1	<p>Õpilane puudub, põhjusega ja õppematerjal on omandamata.</p> <p>Puuduvad töövahendid.</p> <p>Õpilane ei tee midagi.</p> <p>Praktiline töö esitamata.</p>

5. Õppekirjandus:

- Anu Pink Heegeldamine. Saara Kirjastus, 2004 a.
- Anu Pink Tikkimine. Väike rahvarõivaõpetus. Saara Kirjastus, 2005 a.
- Liia Laanpere, Heeli Raidla Tikkimine, 1989 a.
- Lea Laus, Kaie Mei, Kaie Pappel, Aino Põdra Kodundus IV – VI klass. Koolibri, 1998 a.

6. Õppevahendid:

- Ajakirjad ja erialased raamatud
- Käsitöövahendite (käärid, nõelad, märkimis- ja mõõtmisvahendid, vardad, heegelnõelad vms) käsitlemine.
- Masintöötlamine: õmblusmasina käsitlemine, reguleerimine, lisaseadmete kasutamine, hooldamine.
- Töövahendite ja masinate (õmblusmasin, triikraud vms) ohutu käsitlemine.
- Digitaalsed vahendid: erinevad veebipõhised platvormid ja rakendused, fototöötlemise programmid.
- www.miksike.ee
- www.uroki.net
- www.ampser.ee
- www.toitumine.ee